

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima (Predlozi i primjedbe na radnu verziju)¹

- Član 27 tačka 1 i član 28: U članu 27 tačka 1 treba zadržati riječi: „radi jedinstvene primjene *Ustava*, zakona i drugih propisa na teritoriji Crne Gore“. Takođe, ne treba mijenjati član 28, jer su u obje odredbe u pitanju rješenja od principijelnog značaja. Previđa se značaj primjene Ustava – odredbi o ljudskim pravima i slobodama koje se neposredno primjenjuju i u čijoj se primjeni mora slijediti i praksa Evropskog suda za ljudska prava, a u čemu Vrhovni sud mora da zadrži ključnu ulogu. Ustav, zakoni i međunarodni ugovori (konvencije) su dio jedinstvenog pravnog poretka – član 9 Ustava Crne Gore. Ustavnost i zakonitost, uz ratifikovane međunarodne konvencije, kao osnovi odlučivanja, su stoga jedinstveni.

Klasična definicija načelnog pravnog stava je da se on odnosi *na pitanja od opšteg značaja*. Uz to, načelni pravni stav se zauzima u predmetima koji su procesuirani kod Vrhovnog suda, na šta predložena definicija načelnog stava u članu 28 stav 1 ne upućuje. Naprotiv, gubi se razlika između načelnog pravnog stava i pravnog mišljenja. Iz predložene formulacije je nejasno da li se razlike u pravnim shvatanjima (*pravnim stavovima*) između pojedinih sudova odnose na razlike između sudova različitog ili istog stepena. Pored načelnog pravnog stava i pravnog mišljenja, *pravni stav* koji se pominje u stavu 1, opet, prema članu 12 radne verzije iskazuje se unutar pojedinih sudova.

Razlike u pravnim shvatanjima (*pravnim stavovima*) i nadalje treba otklanjati u formi pravnih mišljenja, a načelne stavove zauzimati u primjeni Ustava i zakona u pitanjima od opšteg značaja.

Pretpostavljamo da je ovakvo konceptijsko određenje načelnog pravnog stava posledica iskoraka napravljenog u članu 415 ZPP-a. Međutim, sadržaj ovog člana je u određenim aspektima diskutabilan, a on se odnosi samo na pravni stav zauzet u revizijskoj odluci u konkretnom predmetu.

---

¹ Primjedbe su utemeljene u kritikama i preporukama Analize reforme izbora sudija u Crnoj Gori (2007-2008), Akcija za ljudska prava, Podgorica 2009, http://www.hracion.org/?page_id=178.

- Član 27 tačka 2 (član 2 radne verzije): Na kraju je poželjno dodati riječi „i javnost“.

Navedenom dopunom potpunije se slijedi princip transparentnosti rada sudske vlasti, a ovakvo utvrđenje nadležnosti opšte sjednice ne poklapa se sa nadležnošću Sudskog savjeta iz člana 26 Zakona o Sudskom savjetu (ZSS).

- Član 32, st. 2 i 3 (član 4 radne verzije): Preispitati predlog za brisanje stava 2. Bez obzira što se u ZSS detaljno razrađuju kriterijumi za izbor sudija, ZS, pored opštih i posebnih uslova za obavljanje sudijske funkcije, koji su formalne prirode, treba da na opšti način upućuje i na specifične uslove (kriterijume) za obavljanje ove funkcije. Osim toga, nema opravdanja da se u predlogu člana 32a ti uslovi (profesionalna nepristrasnost, visoki stručni i moralni kvaliteti) traže za predsjednika Vrhovnog suda, koji nije u funkciji suđenja (a trebalo bi iz pozicije da je prvi među jednakima), a ne i za same sudije.
- Član 32a (član 5 radne verzije): Ako se zadrži stav 2 člana 32, na odgovarajući način izmijeniti zahtjeve u odnosu na predsjednika Vrhovnog suda. Treba preispitati u kojoj mjeri predsjednik Vrhovnog suda, bez obzira na način imenovanja, treba da ostane van funkcije suđenja.

I Venecijanska komisija slijedi princip da je on prvi među jednakima.

Izmjenama Ustava treba izmijeniti način imenovanja predsjednika Vrhovnog suda, kao i kumuliranje ove funkcije sa funkcijom predsjednika Sudskog savjeta.

- Član 33b (član 7 radne verzije): Predlažemo da se iza tačke 2 doda nova tačka koja glasi:
  - „posjećuje mjesta čija je reputacija nedolična“.

Predlažemo da se iza tačke 9 dodaju dvije nove tačke koje bi glasile:

- „ne uzdržava se od svakog postupka koji je nedoličan ili odražava takav utisak, kao i od postupka koji izaziva podozrenje, podstiče sumnju, slabi pouzdanje ili na drugi način narušava povjerenje u sud i njegovu objektivnost;
- ne odolijeva prijetnjama, ucjenama i drugim nasrtajima na njegovu ličnost i integritet“.

Opšta napomena: Član 33g i član 33e iz radne verzije u suštini se odnose na razradu razloga za pokretanje postupka razrješenja – član 121 stav 3 Ustava i član 61 stav 1 ZSS. Opšti osnov za razrješenja je „nestručno *ili* nesavjesno obavljanje sudijske (predsjedničke) funkcije, a ne nesavjesno *i* nestručno“, kako stoji u navedenim odredbama, jer su u pitanju pojmovi različitog sadržaja. U tom smislu, pokazuje se nepotpunim i član 33d koji treba izmjesti ispred odredbi čl 33a i 33b (u vezi člana 50 ZSS).

Treba obratiti pažnju i na naslov glave III ZS, koji upućuje samo na disciplinsku odgovornost, a ne i poseban postupak za razrješenje, sadržan u ovoj glavi. Naslov glave VI ZSS koja nosi naziv „Disciplinska odgovornost sudija i razrješenje“ preciznije razgraničava ova dva postupka.

- Član 110: Predlažemo da se, radi veće budžetske samostalnosti sudstva, u članu 110 doda stav 3 koji bi glasio:

„Sudski savjet nadgleda izvršenje dijela budžeta za rad sudova i odlučuje o preraspodjeli budžetskih sredstava između sudova u toku godine“.

Mr Emilija Durutović

U Podgorici, 01.03.2011. godine